

for at muliggøre Elevers Optagelse fra andre Skoler, fra Folkeskolen, fra kommunale Byskoler og fra Realskoler. Det er for meget forlangt, naar der dog paa viseligt er givet et Punkt i den lærde Skole, hvor de kunne komme derind uden nogen som helst Ulempe for denne og uden nogen som helst Skade for dem selv. Man har ogsaa ment at kunne forene den lærde Skoles og Realskolens Ønsker paa en noget anden Maade, end jeg her har udviklet. Min Tanke er jo, at man skal tilvejebringe en Forbindelse mellem Realskolen og den matematisk-naturvidenskabelige Linie. Men det er ogsaa muligt, at man kunde forandre Grænsen mellem den højere Afdeling og den lavere Afdeling af den lærde Skole, saaledes at man — i Stedet for som Forslaget at lade den lavere være paa 4 Aar og den højere paa 3 Aar — gør den lavere 3-aarig, saa at den altsaa afsluttes ved 14 Aars Alderen, og den højere 4-aarig. Det er muligt. Jeg anser det nu for tvivlsomt, om den klassisk-sproglige Retning derved kan reddes, om den derved kan faa, hvad den behøver, men det er, som sagt, muligt, at det kan lade sig gøre. Det er en Maade, hvorpaa de forskellige Anskuelser kunne forenes og den Strid blægges, som Skolerne have rejst. Jeg vil derfor meget indestændig henstille til den højtærede Minister, om man ikke paa en af de antydede Maader kunde forsone de modstridende Standpunkter, der ere fremkomne, om man med andre Ord ikke kunde skaffe de lærde Skoler de Goder, som Lovforslaget tilbyder, og paa den anden Side undgaa hensynsløst at krænke berettigede Interesser. Jeg tror, at man maa kunne finde en Udvej, som i Virkeligheden falder sammen med, hvad den højtærede Minister har udtalt, nemlig at de forskellige Skoler ikke skulle staa isolerede, men at der skal tilvejebringes passende Broer og Forbindelser mellem dem. Dette er et Synspunkt, som er fuldstændig rigtigt og kun er en Udvikling af, hvad Livets faktiske Forhold have medført i lange Tider, og hvis videre Udvikling intet fornuftigt Menneske kan have noget imod. Det mere doktrinære Snit, hvis jeg maa bruge det Udtryk, som Lovforslaget har, og som navnlig dets Motiver have, vilde derved være opgivet, uden at nogen virkelig Interesse vilde lide. Dette betragter jeg som et Hovedpunkt, og jeg vil meget henstille til Udvalget at tage det under Overvejelse, fordi jeg virkelig tror, at der derved vil

være anvist en Vej til et fornuftigt, endeligt Resultat.

Ved Siden heraf er der et Par andre Punkter, jeg vil berøre, og som ogsaa angaa noget ret væsentligt. Det er mig for det første noget uklart, og jeg vil meget gerne have den højtærede Ministers Udtalelser derom, hvorledes Lovforslagets Stilling egentlig er til de private Skoler i det hele taget, baade til de private lærde Skoler og til de private Realskoler. Med Hensyn til deres Dimissionsret hedder det i § 18, at det beror paa Ministeren, om der skal gives dem for et vist Aaremaal Adgang til at dimittere paa de Betingelser, Ministeren bestemmer. Jeg forstaar dette saaledes, at Loven ikke har villet paalægge Ministeren noget egentligt Baand i denne Henseende, og det er jo fortræffeligt, da Privatskolen er vant til Frihed. Jeg forstaar det ogsaa saaledes, at de Anordninger, som Ministeren vil komme til at udstede, hvad enten Lovforslaget affattes paa den ene eller anden Maade, og som skulle fikse en bestemt Undervisningsplan for Statens Skoler, ikke ville blive ubetinget bindende for den private Skole. Men der er alligevel en Uklarhed til Stede. Thi Ministeren vil jo ikke kunne fritage Privatskolen for de Baand, som Lovforslaget paalægger den; Ministeren vil saaledes ikke kunne fritage Privatskolen for at følge den Bestemmelse, som staar i §§ 2 og 3, nemlig at Mellem skolens Undervisning — jeg forudsætter Lovforslagets Ordning — skal bringes til en passende relativ Afslutning. Jeg kunde nu tænke mig, at en privat Realskole sagde: Nej, med min Undervisningsplan passer det ikke at tilvejebringe en saadan relativ Afslutning; jeg vil have, at den ene Klasse skal følge organisk efter den anden, men ingen af Klasserne undtagen den sidste skal bringe Undervisningen til nogen Afslutning. Men dette vil Ministeren være nødt til at forlange. Og hvad der er en passende Afslutning, er det jo umuligt at præcisere i Loven, og det er da heller ikke præciseret nærmere. Det vil altsaa bero paa Ministerens Skøn. — Men fra dette ganske almindelige Punkt kommer jeg saa til § 5. Gælder den ikke ogsaa for Privatskolen? Der staar jo der i sidste Stykke noget om, hvad der skal læres, og hvad der kan læres i den Realklasse, som føjes til Mellem skolen. Men nu er det jo — det oplyse Lovforslagets Motiver — ikke paa tænkt at indføre nogen saadan Realklasse ved Statsskolerne. Det er følgelig den